

Referansedata

Fylke: Buskerud
Kommune: Hemsedal
Kartblad: 1616 IV
H.o.h.: 663-1190moh
Areal: 520 daa

Prosjektilhørighet: Bekkekløfter 2008
Inventør: SRE
Dato feltreg.: 19.06.08
Vegetasjonsone: Nordboreal
Vegetasjonseksjon: OC-Overgangsseksjon

Sammendrag / Kort beskrivelse

Sollaustbekken ligger rett sør for Hemsedal sentrum i Hemsedal kommune. Bekken danner en grunn bekkekløft/bekkedal som drenerer nokså bratt mot nordøst og øst. Mellom 760 og 800 moh. faller bekken ned en serie med terskler og danner er rekke små fossefall. Et større fossefall på 20-25 m fall finnes nederst i kløfta rundt 700 moh. Vannføringen er nokså liten men trolig sikker. Småbregne- og blåbærgranskog dominerer nedre deler, med noe innslag av høgstauder langs bekken. En del fjellplanter som rosenrot, snøsildre og stjernesildre finnes på fattigberg langs elva. Granskogen er i all hovedsak i sen optimalfase og preget av lang tids kulturpåvirkning. Den fremstår i dag nokså tett og ensaldret, og sjiktningen er svak til fraværende. Død ved finnes kun svært spredt som ferske vindfall. Det er spredt med borealt løv i barskogen, mest bjørk. Langs fossene står nokså humide skog og bergveggsmiljøer, disse er avgrenset som kjerneområde (KO2). Ingen spesielt krevende arter ble funnet her, men det er nokså store tettheter av trivielle skjegglaver. Miljøet har trolig et visst utviklingspotensial for mer krevende epifytter på sikt, etter hvert som skogen blir eldre og kronekontinuiteten bedre.

Langs øvre halvdel av bekken, innenfor kjerneområde 1, dominerer høgstaudebjørkeskog og vierkratt. Her finnes med et frodig feltsjikt med arter som soleihov, hvitbladtistel, myskegras, jonsokblom, turt, skogmrihånd, engsoleie, skogstorknebb og nokså mye søterot (NT). Skogen er strukturfattig og tydelig påvirket av tidligere beite og hogst. Bjørka er nokså smådimensjonert og død ved finnes stort sett i form av ferske snøbrekk. Krevende gammelskogsarter ble ikke påvist, bare store mengder av den lokalt nokså vanlige søterot (NT).

Sollaustbekken omfatter en arealmessig liten og fjellnær bekkekløft med sterkt preg av tidligere kulturpåvirkning. Verdier finnes først og fremst knyttet til partier med frodig fjellbjørkeskog og smale soner med humid granskog langs fossefall. Ingen av miljøene var særlig velutformet og spesielt krevende arter ble ikke påvist. Den fossenære barskogen har et visst utviklingspotensial for luftfuktighetskrevende epifytter på sikt, etter hvert som skogen blir eldre og kontinuiteten i kronesjiktet bedres. To lavt verdisatte kjerneområder og et visst utviklingspotensial gir lokal verdi (verdi 1).

I henhold til mangelanalysen for skogvern (Framstad et al. 2002, 2003) fyller Sollaustbekken to mangler. I tillegg til den generelle og regionale mangelen "bekkekløft", inngår skogtypen "høgstaudeskog". Arealet er lite og typene dålig utviklet, mangelinndekkingen anses derfor som liten.

Feltarbeid

Området ble befart av Sigve Reiso den 19.06.08. Hele bekkestrengen med tilgrensende skog ble befart. Undersøkelsestidspunktene var gunstig med tanke på lav, mose, og karplanter, men noe tidlig for ettårig sopp.

Utvelgelse og undersøkelsesområde

Området inngår i arbeidet med systematiske undersøkelser av bekkekløfter, et felles prosjekt i regi av Direktoratet for Naturforvaltning og NVE. Dette er første ledd i systematiske biologiske undersøkelser av spesielt prioriterte og biologisk viktigste skogtyper i Norge.

Arbeidsgrensene for undersøkelsesområdet var på forhånd grovt angitt av Fylkesmannen i Buskerud i samarbeid med Direktoratet for Naturforvaltning. Dette omfatter hele Sollaustbekkens bekkekløft.

Tidligere undersøkelser

Vi kjenner ikke til tidligere relevante naturundersøkelser fra området.

Beliggenhet

Sollaustbekken ligger rett sør for Hemsedal sentrum i Hemsedal kommune.

Naturgrunnlag

Topografi

Bekken danner en grunn bekkekløft/bekkedal som drenerer nokså bratt mot nordøst og øst. Mellom 760 og 800 moh. faller bekken ned en serie med terskler og danner er rekke små fossefall. Et større fossefall på 20-25 m fall finnes nederst i kløfta rundt 700 moh. Vannføringen er nokså liten men trolig sikker.

Kjerneområder

I det følgende listes informasjon om de avgrensede kjernelokalitetene i området Sollaustbekken. Nummereringen referer til inntegninger vist på kartet.

1 Sollaustbekken øvre

Naturtype: Bjørkeskog med høgstauder - Ren høgstaudeutforming
BMVERDI: C

Hoh: 880-1040 moh

Sørvendt lise av bekkedal i Sollaustbakkens øvre del. Bekkedalen er grunn og nokså åpen med lite kløftepreg. Høgstaudebjørkeskog og vierkratt dominerer i området og det er et frodig feltsjikt med arter som soleihov, hvitbladtistel, myskegras, jonsokblom, turt, skogmarihånd, engsoleie, skogstorknebb og nokså mye søterot (NT). Skogen er tydelig påvirket av tidligere beite og hogst. Bjørka er nokså smådimensjonert og død ved finnes stort sett i form av ferske snøbrekk. Krevende gammelskogsarter ble ikke påvist.

Frodig fjellbjørkeskog med sterkt preg av tidligere kulturpåvirkning, gir lokal verdi C.

2 Sollaustbekken nedre

Naturtype: Bekkekløft og bergvegg - Bekkekløft
BMVERDI: C

Hoh: 680-780 moh

Grunn øst- til sørøstvendt bekkekløft med flere små fossefall. Fossefallene finnes mellom 760 og 800 moh der bekken faller ned en serie med terskler og danner et rekke små fossefall. Et større fossefall på 20-25 m fall finnes helt nederst i kløfta rundt 700 moh. Vannføringen er nokså liten men trolig sikker. Småbregne- og blåbærgranskog dominerer, med noe innslag av høgstauder langs bekken. En del fjellplanter som rosenrot, snøsildre og stjernesildre finnes på fattigberg langs elva. Granskogen er i all hovedsak i en optimalfase og preget av lang tids kulturpåvirkning. Den fremstår i dag nokså tett og ensaldret, og sjiktningen er svak til fraværende. Død ved finnes kun svært spredt som ferske vindfall. Det er spredt med borealt løv i barskogen, mest bjørk. Langs fossene står nokså humide skog og bergveggsmiljøer. Ingen spesielt krevende arter ble funnet her, men det inngår nokså store tettheter av trivielle skjeggglaver. Miljøet har trolig et visst utviklingspotensial for fuktighetskrevende epifytter på sikt, etter hvert som skogen blir eldre og kronekontinuiteten bedre.

Kulturpåvirket fossenære barskogen med et visst utviklingspotensial for krevende epifytter gir lokal verdi C.

Tabell: Artsfunn i Sollaustbekken. Kolonnen **Totalt antall av art** summerer opp antall funn innenfor området. 0 betyr at artsfunnet ikke er tallfestet, men begreper som mye, en del, sparsomt, spredt o.l. er brukt. Det store tallet i kolonnen **Funnet i kjerneområde** henviser til hvilke kjerneområder arten er funnet. Det lille tallet angir hvor mange funn som er gjort i hvert kjerneområde. 0 betyr tekstlig kvantifisering. Små tall uten kjerneområdenummer angir funn utenfor kjerneområder.

Gruppe	Vitenskapelig navn	Norsk navn	Rødliste-status	Totalt antall av art	Funnet i kjerneområde (nr)
Søterotfamilien	Gentiana purpurea	Søterot	NT	1	2 ₁

Avgrensing og arrondering

Lokaliteten er liten men godt arrondert.

Vurdering og verdisetting

Sollaustbekken omfatter en arealmessig liten og fjellnær bekkekløft med sterkt preg av tidligere kulturpåvirkning. Verdier finnes først og fremst knyttet til partier med frodig fjellbjørkeskog og smale soner med humid granskog langs fossefall. Ingen av miljøene var særlig velutformet og spesielt krevende arter ble ikke påvist. Den fossenære barskogen har et visst utviklingspotensial for luftfuktighetskrevende epifytter på sikt, etter hvert som skogen blir eldre og kontinuiteten i kronesjiktet bedres. To lavt verdisatte kjerneområder og et visst utviklingspotensial gir lokal verdi (verdi 1).

I henhold til mangelanalysen for skogvern (Framstad et al. 2002, 2003) fyller Sollaustbekken to mangler. I tillegg til den generelle og regionale mangelen "bekkekløft", inngår skogtypen "høgstaude-skog". Arealet er lite og typene dårlig utviklet, mangelinndekkingen anses derfor som liten.

Tabell: Kriterier og verdisetting for kjerneområder og totalt for Sollaustbekken. Ingen stjerner (0) betyr at verdien for kriteriet er fraværende/ ubetydelig. Strek (-) betyr ikke relevant. Se ellers kriterier for verdisetting i metodekapittelet. Forkortelser; UR = urørthet, DVM = død ved mengde, DVK = død ved kontinuitet, GB = gamle bartær, GL = gamle løvtrær, GE = gamle edelløvtrær, TF = treslagsfordeling, VA = Variasjon, TVA = treslagsvariasjon, VVA = vegetasjonsvariasjon, RI = rikhet, AM = arter, ST = størrelse, AR = arondering, FOR = Fosserøyk. For kjerneområder er kun variasjon vurdert som en kombinasjon av topografi og vegetasjon. For området samlet er det delt i to ulike vurderinger.

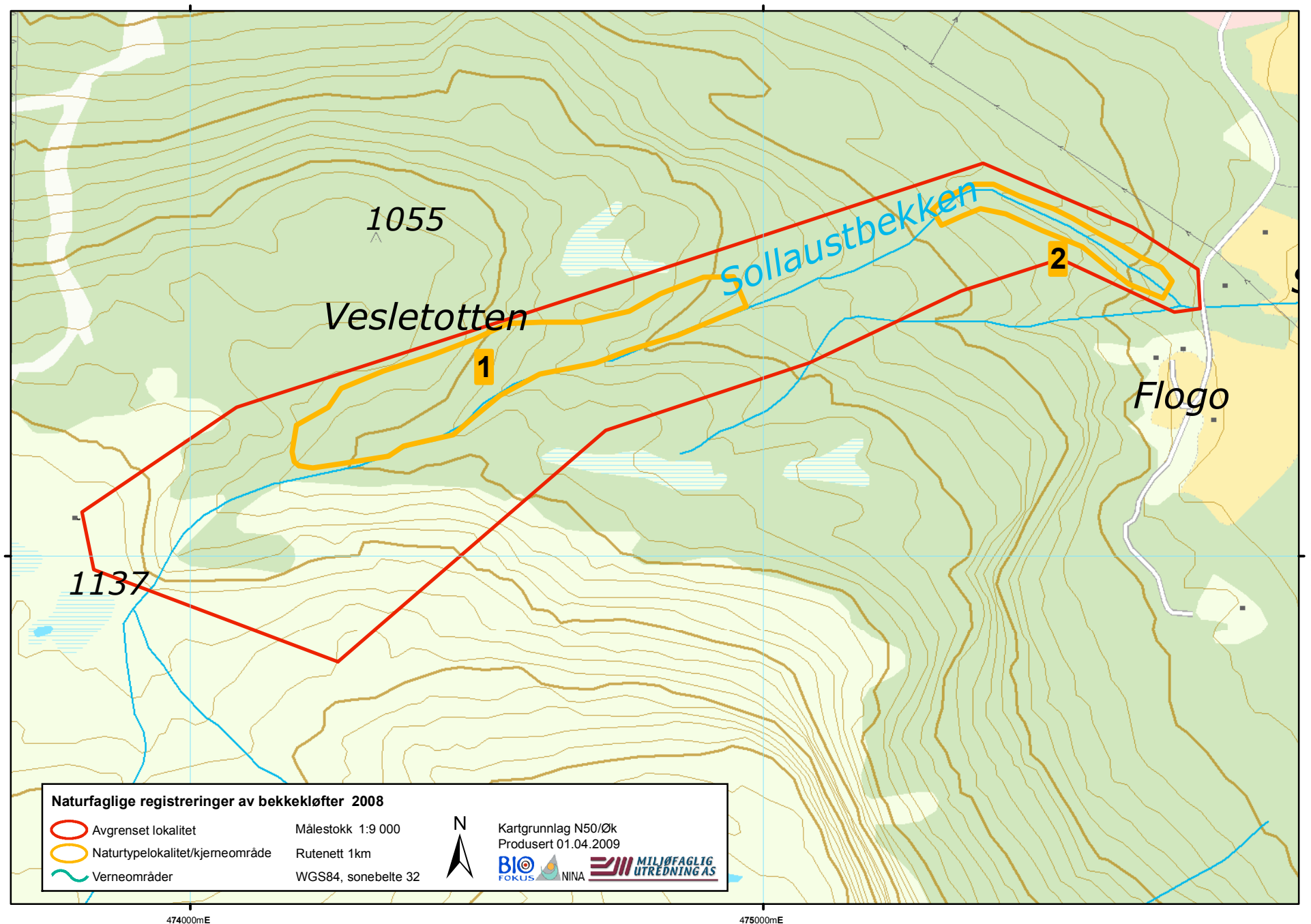
Kjerneområde	UR	DVM	DVK	GB	GL	GE	TF	VA	TVA	VVA	RI	AM	ST	AR	FOR	Samlet verdi
1 Sollaustbekken øvre	*	*	*	0	**	—	*	**	—	-	***	*	-	-	-	*
2 Sollaustbekken nedre	*	*	0	0	*	—	*	**	—	-	*	0	-	-	-	*
Totalt for Sollaustbekken	*	*	0	0	*	—	*		**	*	**	0	*	***	*	1

Referanser

Framstad, E., Økland, B., Bendiksen, E., Bakkestuen, V., Blom, H. & Branderud, T. E. 2003. Liste over prioriterte mangler ved skogvernet. - NINA oppdragsmelding 769. 9pp.

Framstad, E., Økland, B., Bendiksen, E., Bakkestuen, V., Blom, H. og Brandrud, T.E., 2002. Evaluering av skogvernet i Norge. Fagrapport 54, NINA. 146 s.

Sollaustbekken (Hemsedal, Buskerud).

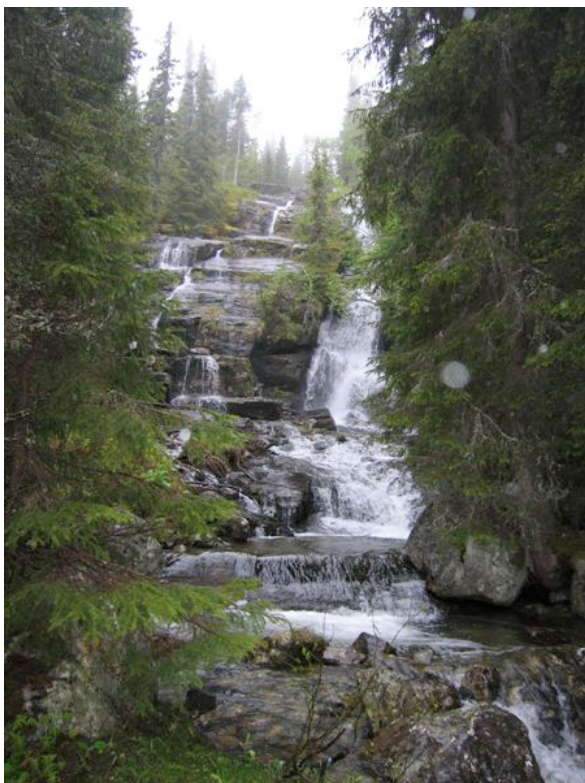
Bilder fra området Sollaubekken

Kløftas største fossefall rundt 700 moh. fra KO2. Foto: Sigve Reiso

Høgstaudebjørkeskog fra KO1 Foto: Sigve Reiso

Mange små fossefall i øvre del av KO2 Foto: Sigve Reiso

Tette bestand av søterot (NT) som var vanlig i bjørkebeltet. Foto: Sigve Reiso